

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
Kaza Araştırma ve İnceleme Kurulu

ABİDİN REİS
İsimli Özel Teknenin Batması Sonucu
7 Kişinin Hayatını Kaybetmesine
İlişkin Deniz Kazası İnceleme Raporu

Samsun Bafra Gıcı Gölü
11 Ocak 2015

Rapor No: 05/2015

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
Kaza Araştırma ve İnceleme Kurulu

ABİDİN REİS
İsimli Özel Teknenin Batması Sonucu
7 Kişinin Hayatını Kaybetmesine
İlişkin Deniz Kazası İnceleme Raporu

Samsun Bafra Gıcı Gölü
11 Ocak 2015

Bu rapor Kaza Araştırma ve İnceleme Kurulu tarafından hazırlanmıştır.

Adres : Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
Hanımeli Sok.No:7
Sıhhiye, 06430
ANKARA / TÜRKİYE

Telefon / Faks : 00 90 312 203 1431/00 90 312 229 72 89

E-posta : kaik@udhb.gov.tr

Web : www.kaik.gov.tr

AMAÇ

Bu deniz kazası, 10/07/2014 tarih ve 29056 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “DENİZ KAZALARINI ve OLAYLARINI ARAŞTIRMA ve İNCELEME YÖNETMELİĞİ” hükümleri doğrultusunda incelenmiştir.

İnceleme usul ve esasları ayrıca, MSC.255(84) [Deniz Kaza veya Olaylarına Yönelik Emniyet İncelemeleri için Uluslararası Standartlar ve Tavsiye edilen Uygulamalara ilişkin Uluslararası Denizcilik Örgütü Kararları (Kaza İnceleme Kodu)], A.1075(28) sayılı IMO Kararı (Kaza İnceleme Kodunun Uygulanması Hususunda Kaza İnceleme Uzmanlarına Yardımcı Olmak Üzere Hazırlanan Rehber) ile 2009/18/EC Avrupa Birliği Direktifi (Deniz Ulaştırması Sektöründe Meydana Gelen Kazaların İncelenmesine Yönelik Temel Prensipleri Belirleyen Direktif) dikkate alınarak uygulanmıştır.

Deniz Kaza İncelemesinin amacı; deniz kazalarının oluşmasına neden olan gerçek sebeplere ulaşmak suretiyle denizde can, mal ve çevre emniyetine yönelik mevzuat ve uygulamaların geliştirilmesini sağlamak, böylece benzer kazaların tekrarını önlemek ve kaza sonrasındaki olumsuz etki ve sonuçların azaltılmasını temin etmektir.

Deniz kaza incelemesi adli veya idari soruşturma niteliğinde olmadığı gibi, amacı suçu ve suçluyu tespit etmek veya sorumluluk paylaşdırmak değildir.

İÇİNDEKİLER

RESİM ve ŞEKİL LİSTESİ

TABLolar

	SAYFA
KISALTMA VE TANIMLAR	
ÖZET	1
BÖLÜM 1 – KAZA HAKKINDA BULGULAR	
1.1 Özel Tekne ve Kaza Bilgileri	2
1.1.1 Abidin Reis Bilgileri	2
1.1.2 Kaza Bilgileri	3
1.2 Hava ve Deniz Şartları	3
1.3 Kazanın Gelişimi	3
1.3.1 Kaza Öncesi	3
1.3.2 Kaza Anı	5
1.3.3 Kazazedeleri Kurtarma Çalışmaları	5
1.4 GICI Gölü ve Arama Kurtarma Çalışmaları	12
1.5 ABİDİN REİS İsimli Özel Tekne	12
1.6 Özel Teknelerin Personel Donatımı	13
1.7 Özel Teknelerin Personel ve Teçhizat Donatımı	14
1.8 Özel Teknelerin Kayıt ve Denetimi	15
1.8.1 Kayıt	15
1.8.2 Denetim	15
1.8.3 Teknenin Kapasitesi ve Kullanım Esasları	16
1.9 Gölün Su Sıcaklığı ve Kazazedelere Etkisi	17

BÖLÜM 2 – ANALİZ

2.1 ABİDİN REİS İsimli Teknenin Taşıma Kapasitesi	18
2.2 Özel Teknenin Sevk ve İdaresi	21
2.3 Teçhizat Donatımı	22
2.4 Denizlerde ve İç Sularda Özel Teknelerin Denetimi	24

BÖLÜM 3 – SONUÇLAR

BÖLÜM 4 – TAVSİYELER

4.1 Deniz ve İçsular Düzenleme Genel Müdürlüğüne	28
--	----

EKLER

EK-1 Özel Teknede Bulundurulması Zorunlu Asgari Emniyet Teçhizatı	29
EK-2 Abidin Reis İsimli Teknenin Bağlama Kütüğü Ruhsatnamesi Örneği	30
EK-3 Abidin Reis İsimli Teknenin Teknik Kütük İşlemleri Örneği	31

RESİM LİSTESİ

Resim 1	:Kazanın Yeri	1
Resim 2	:Abidin Reis İsimli Özel Tekne	2
Resim 3	:ABİDİN REİS isimli teknenin bağlı bulunduğu gölün kıyısı	4
Resim 4	:Kazazedeler	5
Resim 5	:Samsun Sualtı Grup Amirliği tarafından gerçekleştirilen arama ve kurtarma çalışmaları	7
Resim 6	:JAK Timi tarafından gerçekleştirilen arama ve kurtarma çalışmaları	8
Resim 7	:Gıcı Gölünde Balıkçılar tarafından yapılan Arama ve Kurtarma Çalışmaları	8
Resim 8	Jandarma tarafından ABİDİN REİS isimli teknenin olay yeri incelemesi	10
Resim 9	ABİDİN REİS isimli teknenin gölden çıkarıldıktan sonra tekne içi.	10
Resim 10	ABİDİN REİS isimli teknenin yakınlarınca yakılması	11
Resim 11	ABİDİN REİS isimli teknenin yakınlarınca yakılması	11
Resim 12	GICI gölünde benzer bir tekneye 4 kişinin bindiği tekenin fribord yüksekliği	18
Resim 13	GICI gölünde benzer bir tekneye 4 kişinin bindiği teknenin fribord yüksekliği.	19
Resim 14	Kazadan önceki günlerde aynı tekne ile yapılan seyirler	19
Resim 15	Kazadan önceki günlerde aynı tekne ile yapılan seyirler	20
Resim 16	Jandarma Asayiş Bot Komutanlığına ait bot	26

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1	: Kaza Şeması	9
Şekil 2	: Can yeleğinin insan vücuduna etkisi	23
Şekil 3	: Tulum çizme	24

TABLolar

Tablo 1	Korumasız Su İçerisinde Dayanma Süreleri	17
Tablo 2	2010-2014 Yılları arasında denizde Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından özel teknelere gerçekleştirilen denetimler.	25

ÖZET

Resim 1: Kazanın yeri

Raporda kullanılan tüm zamanlar yerel saattir (GMT+2).

10 Ocak 2015 Cumartesi günü, yaşları 15 ile 38 arasında değişen 7 kişi Samsun Bafra ilçesi sınırları içerisindeki GICI gölü ile BALIK gölü arasında yer alan Aybedir adacığında bulunmakta olan kulübeye gitmek için ABİDİN REİS isimli özel tekne (kayık) ile saat 20:00'da sularında Sarıköy Balıkçı Kooperatif binasının da bulunduğu sahilden göle açılmışlardır.

Geceyi kulübede geçiren 7 kişi 11 Ocak 2015 Pazar günü saat 08:30'da sularında ABİDİN REİS isimli tekneyle adadan ayrılmışlardır. Havanın çok rüzgârlı ve gölün dalgalı olması nedeniyle kıyıdan ilerleyerek karşıya ulaşmaya çalışan kazazedeler, göl kıyılarının buz tutması sebebiyle bulundukları yerden gölün karşı kıyısına geçmeye çalışırken saat 09:00'da sularında teknelerinin alabora olması sonucu yaşamlarını yitirmişlerdir.

Kazazedelerin ilk üçü 11 Ocak 2015 Pazar günü, diğer üçü 13 Ocak 2015 Salı günü ve sonuncusu ise 14 Ocak 2015 Çarşamba günü arama ve kurtarma çalışmalarına katılan ekiplerce gölden çıkartılmışlar ve ailelerine teslim edilmişlerdir.

BÖLÜM 1 – KAZA HAKKINDA BULGULAR

1.1 ÖZEL TEKNE ve KAZA BİLGİLERİ

1.1.1 ABİDİN REİS Bilgileri

Gemi Adı	: ABİDİN REİS
Bayrağı	: Türk
İnşa Yeri / Yılı	: Bafra/01.01.1900 (İnşa yılı bilinmediği için)
Bağlama Limanı	: Samsun/Bafra
Gemi Cinsi	: Özel Tekne1
Gemi Sahibi	: Aziz NAMLI
Taşıma Kapasitesi	: 4 Kişi
Gross Tonaj	: 1,28
Net tonaj	: 0,28
Tam boy	: 4,5m.
Genişlik	: 1,4 m.
İnşa Malzemesi	: Ahşap
Ana Makine	: Kama Power / 10 BHP

Resim² 2: ABİDİN REİS İsimli Özel Tekne

¹ Özel Tekne: Ticari amaç olmaksızın münhasıran gezi, eğlence, spor ve amatör balıkçılık gibi faaliyetlerde kullanılan, ulusal standarda göre ölçüldüğünde boyu (LH) 2,5 metreden küçük ve 24 metreden büyük olmayan, mülkiyeti gerçek kişilere veya faaliyet konusu su sporları olan dernek veya vakıflara ait tekneler ile bu şartlardan bir veya birkaçını haiz olmamakla birlikte, bağlama kütüğüne kayıtlı olup özel tekne ruhsatnamesi almış olan tekneleri, (Özel Teknelerin Donatımı, Kaydı Ve Belgelendirilmesi İle Özel Tekneleri Kullanacak Kişilerin Yeterlikleri Hakkında Yönetmelik)

1.1.2 Kaza Bilgileri

Tarih ve Saat	: 11 Ocak 2015 / 09:00
Kazanın Yeri	: Samsun İli, Bafra İlçesi sınırları içerisinde yer alan GICI gölü.
Yaralanma / Ölüm/ Kayıp	: 7 Can kaybı
Kirlilik	: Yok

1.2 HAVA ve DENİZ ŞARTLARI

Kazanın meydana geldiği saatlerde bölgede rüzgâr Güney-Güneybatıdan 5-7 Bofor (Fırtınamsı Rüzgâr) esmekte olup, tahmini dalga yüksekliği 0,5-1,5 metredir. Gökyüzü çok bulutludur.

1.3 KAZANIN GELİŞİMİ

1.3.1 Kaza Öncesi

10 Ocak 2015 Cumartesi günü, yaşları 15 ile 38 arasında değişen 7 kişi³ Samsun Bafra ilçesi sınırları içerisindeki GICI gölü ile BALIK gölü arasında yer alan Aybedir adacığında bulunan kulübeye kayık ile gitmek için akşam üzeri saat 19:30'da sularında Sarıköy Su Ürünleri Kooperatif binasının da bulunduğu ve teknelerin bağlı bulunduğu gölün kıyısına arabayla gelmişlerdir. O sırada kooperatif binasında bulunan ve kazazedeleri tanıyan Sarıköy Su Ürünleri Kooperatif başkanı, dört kişi olarak gördüğü ve daha önceden tanıdığı kazazedelerin ABİDİN REİS isimli özel tekneyle göle açılma niyetinde olduklarını anlayınca, kazazedelere; havanın rüzgârlı ve gölün dalgalı olması sebebiyle göle açılmalarının doğru olmayacağını ifade etmiştir. Kooperatif başkanının tavsiyesi üzerine kazazedeler arabalarına yönelmiştir.

² Kaynak: Bafra Haber

³ Kazazedelerin üçü Bafra İlçesi Bakırpınarı mahallesi, dördü Bafra İlçesi Çatak mahallesi nüfusuna kayıtlıdır. Kazazedelerin bazıları akraba olmalarının yanı sıra bir kısmı aynı zamanda iş arkadaşıdır.

Resim 3: *ABİDİN REİS isimli teknenin bağlı bulunduğu gölün kıyısı*

Kooperatif başkanı kooperatif binasından içeri girdikten bir müddet sonra bir teknenin motor sesini duymuştur. Duyduğu bu ses üzerine, kazazedelerin tavsiyelerine uymadıklarını ve göle açıldıklarını anlamıştır. Kazazedelerden birisinin kardeşine ait olan ABİDİN REİS isimli özel tekneye binen 7 kişi, saat 20:00’da sularında GICI gölüne açılmışlardır. Gölün buz tutması nedeniyle tekne ilerleyemeyince yanlarındaki projektörle işaret vermek suretiyle ve bağırarak çevreden yardım istemişlerdir. Kazazedelerin seslerini duyan Aybedir adasında kulübesi bulunan Necmettin KURT isimli şahıs buzları kırarak kazazedelerin yardımına gitmiş ve kazazedelerin teknelerini kurtarmıştır.

Kazazedeler o geceyi kazazedelerden bir tanesinin dedesine ait kulübede geçirmişlerdir. 11 Ocak 2015 Pazar günü saat 08:30’da sularında 7 kişi adaya geldikleri ABİDİN REİS isimli tekneye binerek kooperatif binasının bulunduğu sahiline doğru dönüşe geçmişlerdir.

Resim⁴4: Kazazedeler

1.3.2 Kaza Anı

Havanın çok rüzgârlı ve gölün dalgalı olması nedeniyle gölün kıyısından ilerlemeye çalışan kazazedeler gölün kıyıların buz tutması nedeniyle ilerlemekte zorlanmışlardır. Bir müddet buzı kırarak ilerleyen kazazedeler daha sonra gölün ortasına doğru rotalarını çevirmiş ve bir süre daha ilerlemeye devam etmişlerdir. Kıyıdan gölün ortasına doğru yaklaşık 400 metre kadar ilerleyebilen kazazedeler, kuvvetli fırtına ve dalga başta olmak üzere, tekneye taşıyamayacağı sayıda insan binmesi ve bu kişilerin ayakta yolculuk etmeleri, tekne üzerindeki yolcuların hatalı yük dağılımına neden olmalarından dolayı tekenin dengesinin bozularak veya kıçından su alarak saat 09:00'da sularında alabora olmuştur.

1.3.3 Kazazedeleri Kurtarma Çalışmaları

Kazazedelerin kaldığı kulübeye yakın bir kulübede kalan Necmettin KURT isimli kişi ABİDİN REİS isimli teknenin alabora olduğunu ve iki kişinin suyun üzerinde durduğunu Sarıköy Balıkçı Kooperatifi başkanına (Haydar AŞCI) bildirmiştir. Kooperatif başkanı kazayı Jandarmaya haber vermiş ve evinden kooperatif binasına doğru harekete geçmiştir. Bir yandan kaza yerine ulaşmaya çalışan bir yandan da kooperatif binasının bulunduğu yerde bir başka kulübede geçeyi geçiren balıkçı

⁴ Kaynak: Bafra Haber

arkadaşından (Ahmet ÇOŞKUN) hazırlık yapmasını isteyen kooperatif başkanı bir yandan da kazazedelerden tanıdıklarının ailelerine haber vermiştir.

Kooperatif başkanı kooperatif binasının bulunduğu sahile ulaştığında, daha önce hazırlık yapmasını istediği balıkçı ile birlikte bir balıkçı teknesiyle kazazedelerin yardımına gitmişlerdir. Kooperatif başkanı, balıkçı ve Necmettin KURT ile kazazedelerin battığı teknenin yanına ulaştıklarında, alabora olması sonucu sadece baş tarafı görünen teknenin 15 metre kadar ilerisinde Dursun NAMLI'nın vücudunun bir kısmını (kafasını) suyun üstünde görmüşler ve yanına giderek kazazedenin cansız bedenini sudan tekneye almışlardır. Diğer kazazedeleri bir müddet daha arayan kooperatif başkanı ve yanındakiler daha sonra sahile dönmüşlerdir.

Samsun Bafra Jandarma yetkililerinin ihbarı ve kendilerinden dalgıç talebi ile olay yerine harekete geçen Samsun Emniyet Müdürlüğü, Deniz Limanı Şube Müdürlüğü Sualtı Grup Amirliği, göle giden yolun bir kısmının bozuk olması ve kaybolan şahısların yakınlarının sadece bir aracın geçebildiği yolda yoğun bir trafik oluşturmasından dolayı saat 13:30'da sularında olay yerine intikal edebilmişlerdir. Rüzgarın şiddetli olduğu, göl suyunun yer yer donduğu, su sıcaklığının -2 derece ve göl tabanının balçık ve otlarla kaplı olduğu, görüşün olmadığı, dalgıçların regülatörünün soğuktan donduğu ve serbest akışa geçerek arıza yaptığı bir ortamda Deniz Polisi arama kurtarma faaliyetlerine başlamıştır. Saat 14:30'da sularında kazazedelerden Muharrem TÜRKMEN'i alabora olan kayığın içinde el yordamı ile bulan deniz polisi bir müddet sonra da Niyazi TÜRKMEN'i kayığın battığı yerden 80 metre ötede bularak sudan çıkartmışlardır. Hava şartlarının olumsuz olması ve havanın kararması nedeniyle arama kurtarma çalışmalarına ertesi gün sabah devam edilmek üzere ara verilmiştir.

Resim⁵: *Samsun Sualtı Grup Amirliği tarafından gerçekleştirilen arama ve kurtarma çalışmaları*

12/01/2015 Pazartesi günü, soğuk hava, su ortamı ve aranacak yerin genişliği nedeniyle arama kurtarma faaliyetlerine, Samsun Deniz Polisinin yanı sıra, Sinop Deniz Polisi, Samsun Sahil Güvenlik Komutanlığı dalış ekibi (DEGAK Özel Timi-1) ile Samsun AFAD dalgıç ekipleri de katılmışlardır. Gün boyu gerek balıkçıların teknelerle ağ çekerek gerekse birkaç dalış ekibi ile yürütülen arama kurtarma faaliyetlerinden bir netice elde edilememiştir.

13/01/2015 Salı günü bölgede arama kurtarma faaliyetlerini yürüten balıkçılara ve dalış ekiplerine (Samsun Sulatı Grup Amirliği, Sinop Sulatı Grup Amirliği ve Samsun Sahil Güvenlik Komutanlığı ve AFAD Dalgıçları) Ankara'dan Jandarma Komando Arama Kurtarma Tabur Komutanlığından Jandarma Arama Kurtarma(JAK) dalış ekipleri de katılmışlardır.

⁵ Kaynak: Milliyet Gazetesi

Resim⁶ 6: JAK Timi tarafından gereleştirilen arama ve kurtarma alışmaları

Bölgede yapılan arama kurtarma çalışmaları çerçevesinde göle ađ atmak suretiyle gölün dibini tarayan balıkçıların ağlarına takılan Yunus SEMİZ, Mehmet Ali SEMİZ ve Yunus Emre EROL JAK personeli tarafından bota alınarak karaya intikal ettirilmiş ve ambulansa teslim edilmiştir. Tüm ekiplerce yapılan çalışmalar sonucu suda kaybolan 7 kişiden altısına ulaşılmış fakat son kazazedeyi bulmak için gerek su altında gerekse su üstü çalışmaları sonuç vermeyince 14/01/2015 arřamba günü devam etmek üzere çalışmalara ara verilmiştir.

Resim⁷ 7: Gıcı Gölünde Balıkçılar tarafından yapılan Arama ve Kurtarma alışmaları

⁶ Kaynak: Milliyet Gazetesi

14/01/2015 Çarşamba günü Samsun Sualtı Grup Amirliği, Sinop Sualtı Grup Amirliği, Samsun AFAD, Jandarma Arama Kurtarma, Samsun Sahil Güvenlik Komutanlığından dalış ekipleri ve bölgedeki balıkçıların desteği ile arama ve kurtarma çalışmaları yeniden başlanılmak üzere hazırlıklara başlanılmıştır. Saat 09:30'da sularında olay yerinde arama kurtarma çalışmalarına katılan bir balıkçının kancasına bir şey takıldığını fark etmesi üzerine, dalgıç ekipleri kayıp şahıs olabileceğini değerlendirerek balıkçının tespit ettiği noktaya dalış gerçekleştirmişlerdir. Yapılan dalışta saat 09:45'te son kazazede olan Bilgin NAMLI'nın cesedine ulaşılmış ve şahıs karaya intikal ettirilerek ambulansa teslim edilmiştir. Son kazazedenin de bulunması ile bölgede yürütülen arama ve kurtarma çalışmaları saat 10:00'da sonlandırılmıştır.

Şekil 1: Kaza Şeması

Kaynak: Samsun Emniyet Müdürlüğü

(Deniz Limanı Şube Müdürlüğü Sualtı Grup Amirliği)

⁷ Kaynak: Milliyet Gazetesi

17 Ocak 2015 Cumartesi günü Bafra İlçe Jandarma Komutanlığı ve kazazedelerin yakınları ile evre sakinlerinin yardımıyla ABİDİN REİS isimli tekne battığı GICI glnden çıkartılarak kıyıya çekilmiştir. Bafra İlçe Jandarma Komutanlığı'na bağlı Olay Yeri İnceleme Tim Komutanlığı tarafından yapılan olay yeri incelemesinde teknenin batmasına sebep olabilecek herhangi bir delinme veya çarpma izine rastlanmamıştır.

Resim⁸: Jandarma tarafından ABİDİN REİS isimli teknenin olay yeri incelemesi

^{8,5} Kaynak: Bafra Haber

Resim⁹: *ABİDİN REİS* isimli teknenin gölden çıkarıldıktan sonra tekne içi.

Olay yeri incelemesi yapılan tekne, sahibine teslim edilmiştir. Daha sonrasında ise tekne sahibince yakılmıştır.

Resim¹⁰: *ABİDİN REİS* isimli teknenin yakınlarınca yakılması

Resim¹¹: *ABİDİN REİS* isimli teknenin kazazede yakınlarınca yakılması

^{10,7} Kaynak: Bafra Haber

1.4 GICI Gölü ve Arama Kurtarma Çalışmaları

Olayın meydana geldiği GICI gölü Samsun ili, Bafra ilçesi, Kızılırmak nehri deltasında yer alan 7 gölden birisidir. Delta alanında yer alan diğer göller gibi balıkçılık yapmaya uygun olup, S.S. Sarıköy Su Ürünleri Kooperatifine üye balıkçılar tarafından balıkçılık yapılmaktadır. Gölün su seviyesi bölgenin aldığı yağış durumuna, dolayısıyla mevsimlere göre değişmektedir. İlkbahar aylarında su seviyesi artarken, yaz aylarında azalmaktadır.

Kaza gölün orta kısmına yakın bir yerde meydana gelmiştir. Kaza yerinde gölün derinliği 2 metredir. Kaza günü gölde Arama kurtarma faaliyetlerini gerçekleştiren Samsun Sualtı Grup Amirliğince olayla ilgili tutulan tutanakta, göl üstünde şiddetli fırtına yaşandığı, göl tabanının balçık ve otlarla kaplı olduğu, gölde su sıcaklığının -2 derece olduğu, yer yer donduğu, suda görüş mesafesinin sıfır olduğu ve dalgıçların sualtı arama faaliyetlerini gerçekleştirmek için kullandıkları dalış tüpü regülatörlerinin soğuktan donduğu ve serbest akışa geçerek arıza yaptığı belirtilmiştir. Yine aynı tutanakta gölde bulunan kum tepcikleri nedeniyle su derinliğinin yer yer 20-30 cm'ye kadar düşmesi nedeniyle bu alanlardan geçen botun zaman zaman karaya oturduğu, balık ağlarının, misinelerin ve balık tuzaklarının ise pervaneye sarılarak botun hareketine engel olduğu ifade edilmiştir.

Arama kurtarma faaliyetlerinin 4 gün boyunca devam ettiği GICI gölünde üçüncü günden itibaren hava şartları düzelirken, arama kurtarma faaliyetlerinin başında -2 derece olarak tespit edilen gölün su sıcaklığı +1 dereceye kadar çıkmıştır.

1.5 ABİDİN REİS İsimli Özel Tekne

ABİDİN REİS isimli özel tekne, sahibinin ifadesi ile Gıcı Gölü kenarında uzun süre kullanılmadan bağlı kalmıştır. Tekne ahşap malzemeden üretilmiş olup, 15.03.2014 tarihinde kesilen faturadan Bafra'da tamirat gördüğü anlaşılmaktadır. Bu tamirat sırasında uzun süre bakım gerektirmeden kullanılabilmek için tekne polyester ile kaplanmıştır.

Bağlama Kütüğü Uygulama Yönetmeliği, İkinci Bölüm 6 ncı maddesi gereğince ABİDİN REİS isimli özel teknenin bağlama kütüğüne kayıt ettirilmesi ve ruhsatname alması zorunludur. Yine aynı yönetmeliğin 7 nci maddesi gereğince Liman Başkanlığının yetki alanına girmeyen iç sularda yetki ve sorumluluk yetkilendirilmiş Belediye Başkanındadır.

Tekne sahibinin, teknesinin Bağlama Kütüğüne kayıt ettirilmesi için 21.04.2014 tarihinde Bafra Belediye Başkanlığına başvurması üzerine, Bafra Belediyesi tarafından 29.04.2014 tarihinde Doğanca Liman Gölünde, ABİDİN REİS isimli özel tekneye Gemi Ölçüm Raporu düzenlenmiştir. Bu ölçüm belgesi ile 30.04.2014 tarihinde Bafra Bağlama kütüğüne 1995612 numara ile kayıt edilmiştir. Anılan özel tekneye makine eklenmesi ile 26.08.2014 tarihinde ruhsatname yenilenmiştir.

1.6 Özel Teknelerin Personel Donatımı

Ülkemizde, özel teknelerin donatımı, kaydı ve belgelendirilmesi ile özel tekneleri kullanacak kişilerin yeterlikleri, sınavları, belgelendirilmeleri, sağlık durumları ve kayıtlarına ilişkin usul ve esaslar 2/3/2008 tarihli ve 26804 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan “Özel Teknelerin Donatımı ve Kullanacak Kişilerin Yeterlikleri Hakkında Yönetmelik” ile düzenlenmiştir.

Yönetmeliğin Özel Teknelerin Donatımı ve Seyrinin düzenlendiği 7 nci maddesinin 3 üncü fıkrasında, “Özel tekneler, bölge, mesafe ve zaman sınırı olmaksızın, en az Amatör Denizci Belgesi (ADB¹²) veya gemici ve üstü yeterlik belgesi sahibi bir kişinin sevk ve idaresinde seyrederek...” ve 5 inci fıkrasında, “Motoru 10 beygir gücünden az özel tekneleri, ...spor amaçlı tekneleri kullananlarda ADB aranmaz.” hükümleri amirdir.

ABİDİN REİS isimli teknenin Bağlama Kütüğü Ruhsatnamesinde makine gücü 10 beygir olarak tescil ettirilmiş olup, kullanıcısının ADB belgesine sahip olması gerekmektedir. Kazazede yakınları ile yapılan görüşmelerde tekneyi kullanan kişinin Yunus Emre EROL olduğu ifade edilmekte olup, Amatör Denizci Belgesi (ADB)

¹² Amatör Denizci Belgesi(ADB): Özel tekneleri kullanmak için bu Yönetmelikte aranan şartları sağlayan kişilere verilen belgeyi,

kayıtlarında tekneyi kullanan kazazedenin ADB'ne sahip olmadığı gibi diğer kazazedelerin de ADB belgesine sahip olmadıkları ilgili kayıtlardan tespit edilmiştir.

1.7 Özel Teknelerin Personel ve Teçhizat Donatımı

Özel Teknelerin Donatımı ve Kullanacak Kişilerin Yeterlikleri Hakkında Yönetmeliğin özel teknelerin ölçülmesi, belgelendirilmesi, kaydı, terkin ve donatımı hususlarının belirlendiği, ikinci bölüm 7 nci maddesi 6 ncı fıkrasındaki “Özel tekneler çıkarılacak Tebliğ ile belirlenen asgari emniyet teçhizatı ve deniz kirliliğini önleyici teçhizat listesine göre donatılır.” hükmü gereği, özel tekneler 25/04/2008 tarih ve 14310 sayılı Resmi Gazete ’de yayımlanan “Özel Teknelerin Kaydı, Belgelendirilmesi ve Teçhizat Donatımına İlişkin Tebliğ”e göre donatılmaktadır.

Söz konusu tebliğin 8 inci maddesinde “Asgari Emniyet Teçhizatı ve Deniz Kirliliğini Önleyici Teçhizatı” düzenlenmekte olup, 1 inci fıkrasında “Bir özel teknede bulundurulacak asgari emniyet teçhizatı ekli “Özel Teknelerde Seyirde Bulundurulacak Asgari Emniyet Teçhizatı Listesi”ne (Ek-4) uygun olacaktır. Eksik veya kullanım süresi geçmiş teçhizat ile seyredilmez.” Hükmü amirdir. Anılan tebliğin Ek-4’ü gereği; ABİDİN REİS isimli teknede bulunması zorunlu olan teçhizat/malzemelerin özellikleri ve miktarı gösterilmektedir.

1. Can Yeleği (her teknede seyirde teknede bulunan kişi sayısı kadar),
2. Uluslararası Denizde Çatışmayı Önleme Tüzüğü’nün öngördüğü şekilde Seyir Fenerleri, Siyah Küre, Kampana, Düdük ve benzeri teçhizat ile Manyetik Pusula,
3. 1 Adet 2 Kg’lık Yangın Söndürme Tüpü,
4. Radar Reflektörü, Tehlike bayrağı ve El Feneri,
5. Uluslararası Denizde Çatışmayı Önleme Tüzüğü Kitabı ve Can Kurtarma İşaretleri Tablosu,

1.8 Özel Teknelerin Kayıt ve Denetimi

1.8.1 Kayıt

18 gros tonilatodan küçük ticari gemi, deniz ve iç su araçları ile özel kullanıma mahsus gemi, deniz ve iç su araçlarının bağlama kütüğüne kaydı, uygulanacak mali hükümler, idari yaptırımlar, yapılacak iş ve işlemlerin nasıl ve kimler tarafından yürütüleceğine ilişkin usul ve esaslar 25/09/2014 tarihli ve 29130 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Bağlama Kütüğü Uygulama Yönetmeliği” ile belirlenmiştir.

Yetki, sorumluluk ve teşkilat konularının belirlendiği Yönetmeliğin 7 nci maddesi, 1 inci fıkrasına “Bağlama kütüğünün tutulmasından liman başkanı yetkili ve sorumludur. Liman başkanlığının yetki alanına girmeyen iç sularda yetki ve sorumluluk yetkilendirilmiş belediye başkanındadır.” hükmüne istinaden ABİDİN REİS isimli teknenin Bağlama Kütüğüne ilk kaydı 30/04/2014 tarihinde Bafra ilçe belediyesi tarafından yapılmıştır. ABİDİN REİS isimli tekneye makine konulması sonucu bir önceki Bağlama Kütüğü kaydı iptal edilerek 26/08/2014 tarihinde yeni kayıt oluşturulmuştur.

1.8.2 Denetim

4922 Sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanunun, Bağlama Kütüğü Uygulama Yönetmeliği ve Özel Teknelerin Donatımı ve Kullanacak Kişilerin Yeterlikleri Hakkında Yönetmelik ile özel teknelerin denetiminin kimin tarafından yapılacağı, denetimlerde bulundurulması zorunlu teçhizat ve belgeler ile ilgili hususlar düzenlenmiştir.

4922 Sayılı Denizde Can Ve Mal Koruma Hakkında Kanunun 23 üncü maddesinde “... Bu Kanunda yer alan idari para cezalarını yetkili liman başkanları verir. Liman ve kıyı tesisleri ile demir yerleri dışındaki diğer deniz alanlarında, sahil güvenlik bot komutanlıklarınca yapılan denetim neticesinde, idari para cezasını gerektirecek bir fiilin tespiti halinde tutulan tutanak ve toplanan diğer deliller ile birlikte ceza işlemi yapılmak üzere yetkili liman başkanlığına gönderilir.” hükmü haiz olup, belirtilen

deniz alanında özel teknelerin denetlenmesi için SGK'lığına yetki vermektedir. Fakat anılan kanun SGK'na iç sularda denetleme yetkisi vermemektedir.

Bağlama Kütüğü Uygulama Yönetmeliğinin 27 nci maddesi ile de seferden men hususları düzenlenmektedir. 27 nci maddenin 1 inci fıkrasında “Ruhsatnamesi olmayan gemi, deniz ve içsu araçlarına (...) sefere çıkmasına izin verilmez.”, 2 nci fıkrası ile “Seferden men yaptırımı ilgisine tebliğ edilir. (...) Bu yaptırıma uyulup uyulmadığı, gemi ve deniz araçları için Sahil Güvenlik Bot Komutanlıkları tarafından takip ve kontrol edilir.” **denizlerdeki**, 3 üncü fıkrası ile de “İç sularda, ikinci fıkra da belirtilen takip ve kontroller jandarma veya emniyet teşkilatı yahut belediyenin ilgili birimi tarafından yerine getirilir.” **içsulardaki** uygulamalar düzenlenmektedir.

Özel Teknelerin Donatımı ve Kullanacak Kişilerin Yeterlikleri Hakkında Yönetmeliğin 7 nci maddesi ile özel teknelerin donatımı ve seyri ile ilgili hususlar düzenlenmektedir. 7 nci maddenin 1 inci fıkrası “ Bağlama kütüğü ruhsatnamesinin seyir esnasında teknede bulundurulması ve denetimlerde ibrazı zorunludur.” hükmü ile aynı yönetmeliğin idari yaptırımlar ve cezaların belirlendiği Ek 3 üncü maddesinin 1 inci fıkrasında “ADB belgesi olmadığı halde özel tekne kullanan kişilere 2500 Türk Lirası idari para cezası uygulanır ” hükmünü haiz olup, bu ceza deniz denetimlerinde olduğu gibi içsularda yapılacak denetimlerde de uygulanabilir.

1.8.3 Teknenin Kapasitesi ve Kullanım Esasları

Bağlama Kütüğü Uygulama Yönetmeliği 35 inci maddesi ile özel teknelerin ölçme işlemleri “Gemi, deniz ve içsu araçlarının bağlama kaydına esas ölçüleri ve tonilatosu ölçme işlemi ile tespit edilir.(...)” hükmü doğrultusunda yapılmaktadır. Bu hüküm doğrultusunda, ABİDİN REİS isimli teknenin bağlama kaydına esas ölçümü 29/04/2014 tarihinde Doğanca Liman Gölü mevkiinde, Bafra Belediyesi tarafından yapılarak Bağlama Kütüğü Ruhsatnamesi (EK-2) düzenlenmiştir. Yine anılan ölçüm sonucunda taşıma kapasitesi 4 kişi olarak belirlenmiş ve Teknik Kütüğe (EK-3) kaydedilmiştir. Fakat kaza anında ABİDİN REİS isimli teknede 7 kişi bulunmaktadır.

Özel Teknelerin Donatımı ve Kullanacak Kişilerin Yeterlikleri Hakkında Yönetmelik ile özel teknelerin kullanım esasları EK -2 nci madde ile belirlenmiş olup, bu maddenin

1 inci fıkrasında; “(...) Bu tekneler, malikleri veya yetki verdikleri kişiler teknede bulunmaları kaydıyla, akraba ve arkadaşlarını gezi, eğlence ve amatör balıkçılık amacıyla tekneye alabilirler.” hükmü amirdir. Tekne sahibi ile yapılan görüşmede tekne sahibi kendinin haberi olmadan kazazedelerin biri olan abisinin kendisinin haberi olmadan teknesini kullandığını ifade etmiştir.

EK 2 nci maddenin 2 nci fıkrasında ise; “ Bu Yönetmelikte belirtilen seyir haddinden fazla kişiyle yola çıkan özel tekneler ile ticari maksatla yolcu veya yük taşıyan tekneler; “yolculuğuna izin verilmemiş” sayılır ve bunlar hakkında 10/6/1946 tarihli ve 4922 sayılı Kanunun 20 nci maddesi hükümlerine göre işlem yapılır.” hükmünü haizdir. Bu madde gereği ABİDİN REİS isimli teknenin kanuni olarak seyre çıkma izni yoktur.

1.9 Gölün Su Sıcaklığı ve Kazazedelere Etkisi

Kazanın meydana geldiği gün kaza yerinde arama ve kurtarma yapan Samsun Sualtı Grup Amirliği ekiplerince Gıcı gölünün su sıcaklığı -2 derece olarak ölçülmüştür. Bu su sıcaklığında insan vücudu titremelere başlayarak ısı üretir ve vücut ısını normalde tutmaya çalışır. Ancak ısı koruması sağlanamadığında ısı 35 dereceye düşer ve kazazede hipotermiye¹³ girer. Vücut sıcaklığı 34 derecenin altına düştüğünde ise kazazedelerde bilinç kaybı oluşur. Vücut ısı 30 derecenin altına düştüğünde ise kazazedelerin vücut direncine bağlı olarak bir süre sonra ölüm meydana gelir.

Her ne kadar çok fazla değişkeni olsa da ısı koruması olmayan bir kazazedenin farklı su sıcaklıkları için sağ kalma süreleri (Tablo 1)’de verilmiştir.

Tablo 1: Korumasız Su İçerisinde Dayanma Süreleri

Su Sıcaklığı (°C)	(°C) Şuur Kaybının Ne Kadar Süre Sonra Olacağı	Ölümün Ne Kadar Süre Sonra Olacağı
0	15 Dakika	
10	15-45 Dakika	En Fazla 1,5 Saat Sonra
15	30-60 Dakika	En Fazla 3 Saat Sonra
20	2-4 Saat	En Fazla 6 Saat Sonra
25	3-7 Saat	En Fazla 12 Saat Sonra

Kaynak: *Denizde Kişisel Can Kurtarma Teknikleri, ANKARA 2007*

¹³ Hipotermi: Vücut ısının düşmesidir ve 35 °C insan için hipoterminin başladığı noktadır.

BÖLÜM 2 – ANALİZ

2.1 ABİDİN REİS İsimli Teknenin Taşıma Kapasitesi

Bafra Belediyesince görevlendirilen bir personel tarafından yapılan ölçüm sonucunda taşıma kapasitesi 4 kişi olarak belirlenen ABİDİN REİS isimli teknede kaza anında 7 kişi bulunmakta olup, teknenin taşıma kapasitesi aşılmıştır. Teknede taşıma kapasitesinin aşılması zaten bu tip teknelerde düşük olan fribordun¹⁴ daha da küçülmesine (teknenin daha fazla suya gömülmesine) neden olmuştur. Bölgede kaza günü hüküm süren şiddetli rüzgâr ve bu rüzgârın oluşturduğu dalganın düşük fribordlu ABİDİN REİS isimli teknenin su almasına yol açtığı ve belli bir süre sonra da alabora olmasına neden olduğu değerlendirilmektedir.

Resim¹⁵ 12: GICI gölünde benzer bir tekneye 4 kişi bindiğinde teknenin fribord yüksekliği.

¹⁴ Fribord: Gemi veya su aracının tam yüklü su hattı ile ana güvertesi arası düşey uzaklıktır.

¹⁵ Kaynak: Milliyet Gazetesi

Resim¹⁶13: GICI gölünde benzer benzer bir tekneye 4 kişinin bindiği teknenin fribord yüksekliği.

Fakat ABİDİN REİS isimli teknede kapasite aşımının sadece bu kazaya özgü olmadığı, benzer taşıma kapasitesi aşımalarının zaman zaman tekrarlandığı kaza öncesinde ABİDİN REİS isimli tekneyle ilgili elde edilen video kayıtlarından ve resimlerden anlaşılmaktadır.

Resim¹⁷14: Kazadan önceki günlerde aynı tekne ile yapılan seyirler

¹⁶ Kaynak: Milliyet Gazetesi

Resim¹⁸15: Kazadan önceki günlerde aynı tekne ile yapılan seyirler

Özel Teknelerin Donatımı ve Kullanacak Kişilerin Yeterlikleri Hakkında Yönetmeliğin Kullanım esaslarının belirlendiği EK-2 nci maddesine aykırı hareket edilmiş olup, ABİDİN REİS isimli tekne taşıma kapasitesinin üzerinde kişi ile seyre çıkmıştır. Kural ihlalinde bulunan tekneye 4922 sayılı Kanunun 20 nci maddesi hükümlerine göre işlem yapılması gerekmektedir. Fakat GICI gölü gibi Jandarma Asayiş Bot Komutanlıklarının görev yapmadığı göllerde ve barajlarda etkili denetim yapılamadığından kişilerin bu kuralı göz ardı ettikleri değerlendirilmektedir.

Kaza öncesinde içlerinde kazazedelerden bazılarının da bulunduğu video ve fotoğraflarda, teknelerde taşıma kapasitelerinin aşılmasının yanı sıra tekne içindeki kişilerin ayakta yolculuk ettikleri ve hatta ellerinde av tüfeklerinin bulunduğu görülmektedir. Bu durum iç sularda kullanılan özel teknelerin çok temel seyir emniyet bilincinden uzak kullanıldıklarını göstermesi bakımından önemlidir.

¹⁷ Kaynak: Bafra Haber

¹⁸ Kaynak: Bafra Haber

2.1 Özel Teknenin Sevk ve İdaresi

Özel Teknelerin Donatımı ve Kullanacak Kişilerin Yeterlikleri Hakkında Yönetmeliğin Özel teknelerin donatımı ve seyrini düzenleyen 7 nci maddesi 5 inci fıkrası gereğince ABİDİN REİS isimli teknenin motoru 10 beygir gücünde olduğu için ADB'ne sahip bir kişi tarafından sevk ve idare edilmesi gerekmektedir.

Özel Teknelerin Donatımı ve Kullanacak Kişilerin Yeterlikleri Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesine aykırı hareket edilmiş olup, tekneyi kullanan Yunus Emre EROL'da ve teknedeki diğer kazazedelerde ADB belgesi yoktur. Normal şartlarda kazazedelerin kullandığı ABİDİN REİS isimli tekneye yapılacak denetimlerde anılan Yönetmeliğin EK 3 üncü maddesinin birinci fıkrası gereği ADB belgesi olmadığı halde tekneyi kullandıkları için 2500 Türk Lirası idari para cezası uygulanması gerekmektedir. Fakat GICI gölünde gerekli denetimler yapılamadığından GICI gölünde özel ve balıkçı¹⁹ teknesi kullanıcıları ADB belgesi olmadan sevk ve idare edilmektedir. Fakat bu durumun sadece GICI gölüne özgü olmadığı, denetim yapılmayan tabii ve suni göller, baraj gölleri, dalyan ve nehirlerde kişilerin ADB olmadan tekneleri kullandıkları değerlendirilmektedir.

Ayrıca tekne sahibi ile yapılan görüşmede teknenin kullanılırken ADB gerekliliği konusunda bir bilgisinin bulunmadığını ifade etmiştir. ABİDİN REİS isimli teknenin Bafra Belediyesinde bulunan dosyası incelendiğinde, Tekne sahibinin Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Samsun İl Müdürlüğünden 07.09.2011 tarihinde aldığı “ Gerçek kişiler İçin Su Ürünleri Ruhsat Tezkeresi²⁰” belgesine sahip olduğu görülmüştür. İçsularda özel tekne veya balıkçı teknesi kullanıcılarınca, ADB ile Gerçek kişiler İçin Su Ürünleri Ruhsat Tezkeresinin birbirine karıştırıldığı, tezkereyi tekne kullanmak için yeter şart olarak gördükleri anlaşılmaktadır.

¹⁹ İçsularda çalışan gemi ve içsu araçlarının denetim ve içsu araçlarının denetim ve belgelendirme işlemlerini yapmak, bu gemi ve su araçlarında çalışacak personele ait nitelikler ile ilgili usul ve esaslar 31/10/2010 tarihli ve 27745 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan “İç Sularda Çalışan Gemi ve İç Su Araçları” yönetmeliği ile düzenlenmiştir. Yönetmeliğin gemi sevk ve idare belgesi alma şartlarının belirlendiği 9 uncu maddenin 3 üncü fıkrasında “ Tam boyu 10 metreden küçük balıkçı tekneleri, ADB sahip kişiler tarafından sevk ve idare edilebilir...”

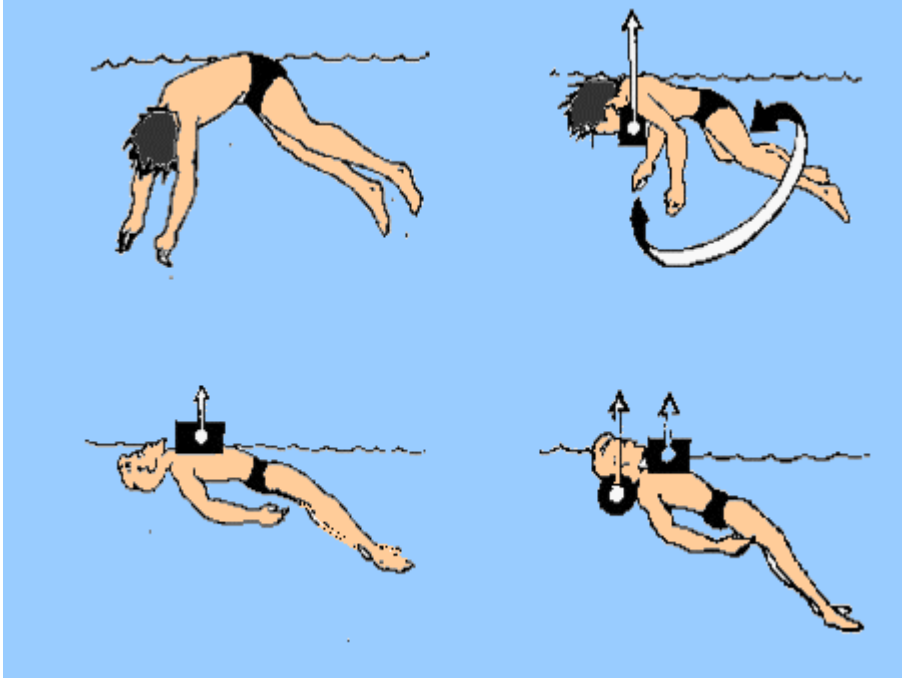
²⁰ 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunun 3. maddesi gereği ticari olarak su ürünleri avcılığı yapacak gerçek kişilerin, Gerçek Kişiler İçin Su Ürünleri Ruhsat Tezkeresi alma zorunluluğu bulunmaktadır.

2.3 Teçhizat Donatımı

Adli Tıp raporlarına göre, kazazedelerin tamamı suda boğularak hayatlarını kaybetmişlerdir. Kaza sonrasında yapılan arama kurtarma çalışmaları sonrasında 7 kazazededen ancak bir tanesi suyun yüzeyinde bulunmuş diğerleri ise gölün tabanında bulunmuşlardır. Kazazedelerin hiç birisinin üzerinde can yeleği yoktur. Yine teknede, “Özel Teknelerin Kaydı, Belgelendirilmesi ve Teçhizat Donatımına İlişkin Tebliğ”in Ek-4 ünde yer alan ve özel teklerde bulundurulması zorunlu olan teçhizatın bulunduğu dair bir emare de yoktur. Bu durum ABİDİN REİS isimli teknenin gerekli asgari emniyet teçhizatı ile donatılmadan göle açıldığını göstermektedir.

Teknelerin batması veya teknenin terk edilmesini gerektiren acil durumlarda yüzme bilen bir kişinin yüzme bilmeyen bir kişiye göre hayatta kalma şansı çok daha yüksektir. Fakat yüzme bilen bir kişinin suyun sıcaklığından dolayı hipotermiye maruz kalması veya başını/vücudunu bir yere çarpması sonucu bilinç kaybına uğraması durumunda yüzme bilmek bile kişinin sağ kalması için yeterli olamaz. Yine kişinin o anda üzerinde bulunan kıyafetleri, fırtına, dalga gibi meteorolojik ve akıntı gibi bölgesel şartlar kişilerin suda sağ kalma ihtimallerini etkilemekte olup, teknelerde bulunan kişi sayısınca can yeleği bulundurulması gibi basit tedbirler alındığı zaman boğulma sonucu ölümlerin çoğunun önlenebileceği bir gerçektir.

SOLAS standartlarına uygun can yelekleri kazazedeler tarafından doğru kullanıldığında, kazazedelerin bilinç kaybına uğraması veya yüzme bilmemesi gibi durumlarda sudaki kazazedeyi sırt üstü çevirir, başını su seviyesinin üzerine çıkartarak rahat nefes alacak bir şekilde tutar, kişiye yüzebilirlik kazandırarak boğulmasını önler. Yardım ulaşana kadar kişilerin denizlerde/göllerde hayatta kalabilmesini sağlar. Bu yüzden kişi yüzme bilsin veya bilmesin denizlerde ve içsularda tekne ile seyir eden kişiler teknede bulunan kişi sayısı kadar can yeleğini teknede bulundurmalı ve fırtına gibi kişilerin suya düşme veya teknenin batma ihtimali bulunan durumlarda suya girmeden önce can yeleklerini giymelidirler.

Şekil²¹2: Can yeleğinin insan vücuduna etkisi

Bu kazada da kazazedeler can yelekleri olmadığından suda boğularak hayatlarını kaybetmişlerdir. Ancak kazazedeler su üstünde tutunmayı başarsalar bile kazanın meydana geldiği ortam şartlarında hipotermiye maruz kalacakları ve kurtarma-yardımin yapılacağı süreye bağlı olarak bir kısmının hayatta kalamayacağı değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan kazazedeler can yeleği kullanmış olsalar idi, 4 gün süren arama ve kurtarma çalışmalarının çok daha kısa süre içerisinde sonuçlandırılmasının mümkün olabileceği de bir başka gerçektir.

Kaza ile ilgili diğer bir önemli husus da kaza sonrası vefat eden kazazedelerin gölden çıkartıldıktan sonra çekilen resimlerde, bazılarının üzerinde avcılık için kullanılan tulum çizmelerinin bulunduğu görülmüştür. Teknenin batması sonucu suya düşen kazazedelerin tulum çizmelerinin su ile dolduğu, bunun ise kazazedelerin ağırlaşmasına ve hareket kabiliyetini önemli ölçüde azaltarak kazazedelerin suda batmalarını kolaylaştırdığı değerlendirilmektedir. Her ne amaç için kullanılacak olursa olsun tulum çizmelerinin teknelerin içinde giyilmesi hususunun ilgili merciler tarafından değerlendirilmesine ihtiyaç vardır.

²¹ Kaynak: <http://salibahtiyar.tr.gg/Can-Yelekleri.htm>

Şekil 3:Tulum çizme

2.4 Denizlerde ve İç Sularda Özel Teknelerin Denetimi

4922 Sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanunun kendisine verdiği yetki ile Sahil Güvenlik Komutanlığı **liman ve kıyı tesisleri ile demir yerleri dışındaki diğer deniz alanlarında** denetim yapmaktadır. Sahil Güvenlik Komutanlığının özel teknelere gerçekleştirdiği denizde güvenlik denetimleri, özel teknelerin uymakla yükümlü oldukları mevzuat olan “Bağlama Kütüğü Uygulama Yönetmeliği, Özel Teknelerin Donatımı ve Kullanacak Kişilerin Yeterlikleri Hakkında Yönetmelik ve Özel Teknelerin Kaydı, Belgelendirilmesi ve Teçhizat Donatımına İlişkin Tebliğ” çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda Sahil Güvenlik Komutanlığı özel teknelere yaptığı bu denetimlerde özel teknelerde bulundurulması zorunlu teçhizat ve belge bazında denetleme yapmaktadır. Sahil Güvenlik Komutanlığının denizlerde güvenlik kapsamında 2010 yılından 2015 yılına kadar gerçekleştirdiği denetimler ve bu denetim sonucu gerçekleştirdiği işlemler aşağıda olduğu gibidir.

Tablo 2: 2010-2014 Yılları arasında Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından denizde özel teknelere gerçekleştirilen denetimler.

	2010	2011	2012	2013	2014	
Kontrol Edilen Deniz Aracı Sayısı	39.119	34.672	50.879	55.369	49.523	
Yasal İşlem Sayısı	5.127	5.608	10.273	12.475	13.956	
2015 Yılı						
Kontrol Edilen Deniz Aracı Sayısı					Yasal İşlem Sayısı	
27.027					18704	

Kaynak: Sahil Güvenlik Komutanlığının internet sitesinden alınmıştır.(19.08.2015)

İçsularda ise benzer bir denetim görevi Jandarma Genel Komutanlığı, il Jandarma Komutanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Jandarma Asayiş Bot Komutanlıkları tarafından yerine getirilmektedir. Jandarma Asayiş Bot Komutanlıkları 2803 Sayılı Kanunun ve “Jandarma Teşkilât Görev ve Yetkileri Kanunu” ile “Jandarma Teşkilatı Görev ve Yetkileri Yönetmeliği”nin Jandarma’ya verdiği tüm görev ve yetkilere sahiptir. Bu kapsamda; göller, barajlar ve su üstü ulaşımına imkân veren akarsularda görev yapan Jandarma Asayiş Bot Komutanlıklarının görevlerinin arasında “**Seyir güvenliği**, demirleme, bağlama, avlanma, dalgıçlık ve bayrak çekme ile ilgili hükümleri uygulatmak, deniz ve hava araçlarından yapılacak her türlü kirletme eylemlerini önlemek, suçluları yakalamak” da ifade edilmiştir. Bu görev tanımı çerçevesinde Jandarma Asayiş Bot Komutanlıkları görev yaptıkları illerde özel teknelerde bulundurulması zorunlu teçhizat ve belge bazında denetimler yapabilmektedir.

Resim 16: Jandarma Asayiş Bot Komutanlığına ait bot

Fakat Jandarma Asayiş Bot Komutanlıkları Türkiye genelinde sadece 9 ilde (Balıkesir, Bursa, Bitlis, Elâzığ, Isparta, Şanlıurfa, Konya, Muğla ve Van) faaliyet göstermekte olup, diğer illerin sınırları içerisinde böyle bir teşkilatlanmaları olmadığından iç sularda seyir güvenliği ile ilgili denetim yapılamamaktadır.

İç sularda faaliyet gösteren özel teknelerin belge bazında denetimi sadece Bağlama Kütüğü Uygulama Yönetmeliği 27 nci maddesinin 1 inci fıkrası “Ruhsatnamesi olmayan gemi, deniz ve içsu araçlarına (...) sefere çıkmasına izin verilmez.” hükmü uyarınca çerçevesinde yapılabilmektedir. Yine aynı maddenin 3 üncü fıkrası “İç sularda, ikinci fıkrasında belirtilen takip ve kontroller jandarma veya emniyet teşkilatı yahut belediyenin ilgili birimi tarafından yerine getirilir.” hükmü ile de denetimin hangi kurum/kuruluş tarafından yerine getirileceği düzenlenmiştir. Ancak özel teknelerin bulundurması zorunlu teçhizat ve diğer belgeler (ADB, ...) ile ilgili denetimin kimin tarafından yapılacağı konusunda bir boşluk bulunmaktadır.

BÖLÜM 3 – SONUÇLAR

Kazanın meydana gelmesi ile ilgili emniyet hususları aşağıda sıralanmıştır:

- 3.1 ABİDİN REİS isimli özel teknede seyirde, teknede bulunan kişi sayısı kadar can yeleği bulunması gerekirken teknede hiç can yeleği yoktur.
- 3.2 Özel Teknelerin Kaydı, Belgelendirilmesi ve Teçhizat Donatımına İlişkin Tebliğ gereği bulunması zorunlu olan teçhizat/malzeme ABİDİN REİS isimli teknede bulunmamaktadır.
- 3.3 Tekne kapasitesinin çok üzerinde kişi ile seyir ederken alabora olmuştur.
- 3.4 Tekneyi kullanan kazazede tekneyi kullanmak için gereken yeterliliğe (Amatör Denizci Belgesi) sahip değildir.
- 3.5 GICI gölünde ve Jandarma Asayiş Bot Komutanlıklarının görev yapmadığı içsularımızda teknelerin sevk ve idaresi için uymaları gereken meri mevzuata uyulup uyulmadığı denetlenememektedir.
- 3.6 Kaza günü hava ve göl şartları teknenin seyrine uygun değildir.
- 3.7 İçsularda özel tekne sahipleri ve balıkçıların uymak zorunda oldukları mevzuat konusunda bilgi eksiklikleri bulunmaktadır.

BÖLÜM 4 – TAVSİYELER

4.1 Deniz ve İçsular Düzenleme Genel Müdürlüğüne

1. İçsularda (tabii ve suni göller, baraj gölleri, dalyan ve nehirler), özel teknelerin, balıkçılık ve su ürünleri ile ilgili faaliyet gösteren balıkçıların seyir, can, mal ve çevre emniyetinin geliştirilmesi için denetim dâhil alınması gereken tedbirlerin değerlendirilmesi,
2. Denizler ve içsular kendilerine münhasır özellikler taşımakta olup, İçsularda çalışan ticari gemi ve bütün su araçları ile bu gemi ve iç su araçlarında çalışan personel ile ilgili hususlar “İç Sularda Çalışan Gemi ve İç Su Araçları Yönetmeliği” ile düzenlenmiştir. Benzer bir düzenlemenin içsularda faaliyet gösteren özel tekneler için de yapılması,

Tavsiye olunur.

**ÖZEL TEKNEDE BULUNDURULMASI ZORUNLU
ASGARİ EMNİYET TEÇHİZATI**

1. Can Yeleği, her teknede seyirde teknede bulunan kişi sayısı kadar (balıkadam elbisesi giymiş kişiler için gerekmez) bulunacaktır.
2. Çocuk Can Yeleği, her teknede seyirde teknede bulunan çocuk sayısı kadar bulunacaktır.
3. Can simidi, tekne boyu 10 metreden ve sürati saatte 7 deniz milinden az teknelerde aranmaz. Tekne boyu 10 metreden az ancak sürati saatte 7 deniz milinden yüksek olan tekneler ile boyu 10–15 metre arasında olan her teknede bir adet can simidi (at nalı şeklinde de olabilir) bulunacaktır. Boyu 15–24 metre arasında olan her teknede birisi ışıklı ve 20 metre savlololu olmak üzere SOLAS tipi 2 adet can simidi bulunacaktır.
4. Uluslararası Denizde Çatışmayı Önleme Tüzüğü'nün öngördüğü şekilde Seyir Fenerleri, Siyah Küre, Kampana, Düdük ve benzeri teçhizat ile Manyetik Pusula her teknede bulunacaktır.
5. Yangın Söndürme Tüpü; bir ve daha fazla motoru ve sabit yakıt tankı bulunan teknelerde, motor dairesinde veya motor kutusu dışında motor başına 1 adet 6 kg'lık; kapalı güvertesi olmayan, kıçtan takma motorlu ve taşınabilir yakıt tanklı teknelerde 1 Adet 2 Kg'lık ; kamaralı teknelerde her kamarada 1 adet 2 kg'lık, Kuzinesi olan teknelerde kuzine yakınında 1 adet 2 kg'lık bulunacak, sertifikalı olacaktır.
6. Radar Reflektörü, Tehlike bayrağı ve El Feneri her teknede bulunacaktır.
7. Pis Su Tankı; tuvalet, banyo ve/veya lavabosu olan teknelerde bulunacak, kişi başına günde en az 2 litre x 2 günlük birikime uygun hacimde olacaktır.
8. Pis Su Güverte Boşaltma Flanşı; pis su tankı olan bütün teknelerde bulunacaktır.
9. Denize Çöp Atılmasının Yasak Olduğunu Belirten Levha; MARPOL uyarınca boyu 12 metreyi aşan bütün teknelerde bulunacak, herkesin göreceği bir yere asılacaktır.
10. Uluslararası Denizde Çatışmayı Önleme Tüzüğü Kitabı ve Can Kurtarma İşaretleri Tablosu her teknede bulunacaktır.

EK-2

**ABİDİN REİS İSİMLİ TEKNENİN BAĞLAMA KÜTÜĞÜ
RUHSATNAMESİ ÖRNEĞİ**

BAĞLAMA KÜTÜĞÜ RUHSATNAMESİ (Certificate of Registry)	
Seri No. 493849	Belge No. DM14BK011446E594711
Adı Name of ship	ABİDİN REİS
Cinsi Type of ship	ÖZEL TEKNE
Bağlama Kütüğü / No Port of Registry / No	BAFRA/1995612
Tescil Boyu / En / Derinlik (m) Registered Length / Breadth / Depth (m)	4,5 / 1,4 / 1,15
Gros Ton / Net Ton Gross Tonnage / Net Tonnage	1,28 / 0,28
İnşa Yeri ve Yılı Place and Date of Build	BAFRA / 1900
İnşa Malzemesi Construction Material	AHŞAP
Makine Gücü (Bhp) / Adedi Power of Engine / Quantity	10 BHP / 1
Makine Seri No Engine Serial Number	FN020255

Bağlama Kütüğüne kayıt olunduğu tasdik olunur.

Harçtan muafır

BAFRA Belediye Başkanlığı
20.01.2015

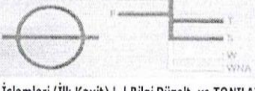
İlk vizonin yapılabilceği son tarih: 20.01.2015

SAHİPLİK BİLGİLERİ (PROPRIETARY INFORMATION)			
NO	ADI SOYADI / ÜNVANI	T.C. KİMLİK NO. VERGİ KİMLİK NO.	PAY
1	AZİZ NAMLI	42391896978	1 / 1

VİZE BİLGİLERİ			
VİZE TARİHİ	VİZE GEÇERLİLİK TARİHİ	YETKİLİNİN ADI SOYADI	İMZA

EK-3

ABİDİN REİS İSİMLİ TEKNENİN TEKNİK KÜTÜK İŞLEMLERİ ÖRNEĞİ

Teknik Kütük İşlemleri

[Ana Sayfa](#) | [Gemi Arama](#) | [Kütük İşlemleri \(İlk Kayıt\)](#) | [Bilgi Düzelt. ve TONILATO İşlemleri](#) | [DEB/SUB İşlemleri](#) | [Makine Sorgu](#) | [Yönetim](#) | [Ana Menü](#) | [Çıkış](#)

IMO Numarası

0

MMSI Numarası

Teknik Limanı /No

BAFRA /

Yerli / İthal

YERLİ

Kamu / Özel

ÖZEL

İnşa Tarihi - İnşa Yeri

01.01.1900 / BAFRA

Taşıma Kapasitesi

4

Tekne Seri Numarası

İnşa Malzemesi

AHŞAP

Cins Değişikliği Nedeniyle Düzenlenecek Tonilato Belgesi

Değiştir

TEKNİK BİLGİLERİ

Gros Ton

1,28

Net Ton

0,28

Boy

4,5

En/Derinlik

1,4 / 1,15

MAKİNE BİLGİLERİ

No	Adedi	Cinsi	Yapımcısı	Tipi	Seri No	Silindir Ad.	Gücü	
1	1	DİZEL	KAMA POWER	İÇTEN TAKMA	FN020255	1	10 BHP	İptal Et

Makine Ekle